

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ:
Збірник наукових праць
Інституту психології
імені Г.С. Костюка НАПН України

ТОМ X I
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ

ВИПУСК 15

ISSN 2072-4772

**Інститут психології імені Г.С. Костюка
НАПН України**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ:

**Збірник наукових праць Інституту
психології імені Г.С. Костюка НАПН
України
Том XI**

**ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ**

Випуск 15

Київ – 2017

Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – 2017. – Том. XI: Психологія особистості. Психологічна допомога особистості. – Випуск 15. – 636 с.

Головний редактор:

дійсний член НАПН України, доктор психол. наук, професор

С.Д. Максименко

Заступник головного редактора: дійсний член НАПН України, доктор психол. наук, професор **Н.В. Чепелєва**

Відповідальні секретарі: канд. психол. наук, ст.н.с. **Н.В. Слободяник** (друкована версія), канд. психол. наук, ст.н.с. **О.Л. Вернік** (електронна версія).

Редакційна колегія:

Моляко В.О., дійсний член НАПН України, доктор психол. наук, професор; **Карамушка Л.М.**, член-кореспондент НАПН України, доктор психол. наук, професор; **Смутьсон М.Л.**, член-кореспондент НАПН України, доктор психол. наук, професор; **Кокун О.М.**, доктор психол. наук, професор; **Максимова Н.Ю.**, доктор психол. наук, професор; **Москаленко В.В.**, доктор філос. наук, професор; **Піроженко Т.О.**, доктор психол. наук, професор; **Швалб Ю.М.**, доктор психол. наук, професор; **Грись А.М.**, доктор психол. наук; **Музика О.Л.**, канд. психол. наук, професор; **Кісарчук З.Г.**, канд. психол. наук, ст.н.с.; **Терещук А.Д.**, канд. психол. наук, ст.н.с.

Члени міжнародної редакційної колегії:

Антон Фабіан, професор, доктор габілітований, завідувач кафедри соціальної роботи, Університет Павла Йозефа Шафарика в Кошицях (Словаччина); **Марек Палюх**, професор надзвичайний, доктор габілітований гуманітарних наук, завідувач кафедри соціальної педагогіки в Інституті педагогіки Жешівського університету (Польща); **Євген Глива**, професор, доктор філософських наук з психології, іноземний член НАПН України, (Австралія); **Роман Трач**, професор, доктор філософських наук, іноземний член НАПН України (США); **Альфред Прітц**, професор, доктор з психології та педагогіки, ректор університету ім. Зігмунда Фрейда (Австрія).

Редакційна рада тому: **Максимова Н.Ю.**, доктор психол. наук, професор; **Грись А.М.**, доктор психол. наук, професор; **Максим О.В.**, науков.співр.

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України.
(протокол № 4 від 07.03.2017 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 17847-6693ПР від 10.06.2011*

*Збірник внесено до Переліку наукових фахових видань України в галузі психологічних наук
(Наказ МОН України № 1021 від 7.10.2015 р.)*

© Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2017
© <http://www.apppsychology.org.ua>
© Автори наукових статей, 2017

Зміст	
Баранов В.В. Домашня освіта як сфера особистісно – орієнтованої педагогіки	8
Біла І.М. Формування адаптивних здібностей дітей в умовах сім'ї	17
Блінов О.А. Особливості проведення психокорекції та психологічної психотерапії в умовах військової лікувальної установи	30
Богдан Л.М. Актуальні проблеми формування психологічної готовності до соціально-психологічної реабілітації учасників АТО у майбутніх фахівців соціальної сфери.	36
Вакуліч Т.М. Психологічні особливості посттравматичного стресового розладу військовослужбовців.	45
Виходцева О.А. Соціальна відповідальність та альтруїзм як складова мотивації волонтера	53
Войтенко О.В. Активізація психологічних ресурсів особистості у ситуації емоційної депривації	62
Володарська Н.Д. Проблеми психологічного забезпечення адаптації жінок до повернення їх чоловіків з зони АТО	69
Вольнова Л.М. Попередження психологічної дезадаптації поранених у системі соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців	76
Гандзілевська Г.Б. Психологічний аналіз патріотично зорієнтованого життєвого шляху Д.Нитченка	84
Герасіна С.В., Гуріна З.В., Практичний досвід психологічної реабілітації учасників АТО у рекреаційно - оздоровчому центрі міста Хирів	90
Гриць А.М., Максименко С.Д. Практика роботи психологів із військовослужбовцями, що повернулися із зони АТО: досвід та перспективи	102
Гудінова І.Л. Літературна словідь як засіб подолання посттравматичних розладів	113
Дереча А.А., Ніколасв Л.О. Специфіка організації ефективної діяльності груп взаємодопомоги у роботі з військовослужбовцями, що повернулися із зони АТО	121
Дідик Н.М. Соціально-психологічна адаптація внутрішньо переміщених осіб	129
Доріченко В.А. Психологічний супровід взаємодії військовослужбовців з мирним населенням	137
Злишков В.Л. Психологічна допомога учасникам бойових дій: історичний контекст і сучасність.....	146
Каламаж В.О. Метакогнітивні стратегії як складова метапізнання у процесі вивчення іноземної мови засобами групової проектної діяльності	155
Каплушенко Я.Ю. Вплив травми на екзистенційну структуру особистості. Екзистенційно – аналітичний підхід до опрацювання психотравматичного досвіду	166
Каськов І.В. Теоретичні аспекти психологічної безпеки особистості в складних умовах сьогодення	174

Киричевська Л.П. Етнопсихологічні засоби розвитку творчої самодіяльності дітей специфічних категорій за умов ведення АТО в країні	183
Киричевська Е.В. Релігійна творчість як стратегія подолання складних життєвих ситуацій учасниками БД, ветеранами АТО та волонтерами	192
Ковальчук О.П. Психологічне відновлення військовослужбовців після участі в бойових діях (на прикладі армії США)	201
Коляденко Н.В., Фесенюк Н.П., Євстратьєва Н.Ю. Досвід арт-терапії ПТСР у бійців АТО в проєкті «Творча криївка»	209
Кокун О.М., Гомонок В.О. Аналіз складових самоактуалізації як чинників професійного самоздійснення особистості	215
Котик І.О. Концептуальні положення особистісної надійності людини	223
Крупельницька Л.Ф. Психологічна практика у постнекласичній парадигмі...	231
Литвиненко Л.І. Комплексний підхід до реабілітації ветеранів АТО: медико-психологічна модель	240
Литвинчук Л.М. Мотиваційний діалог як новий досвід альтернативної поведінки у психологічній реабілітації.	248
Лукомська С.О. Прощення інших і прощення себе в контексті надання психологічної допомоги учасникам АТО.....	256
Лук'яненко М.М. Дебрифінг як метод попередження розвитку синдрому посттравматичних розладів	264
Максим О.В. Корекція ціннісно – смислової сфери як механізм реабілітації учасників бойових дій	277
Максимов Н.В. Творчість як складова реабілітаційного процесу учасників бойових дій	285
Максимова Н.Ю. Психологічна травма як чинник адитивної поведінки	292
Матласевич О.В. Метакогнітивно - рефлексивний компонент у структурі педагогічних здібностей: результати емпіричного дослідження	298
Матласевич О.В., Нікітчук У.І. Альтернативні форми організації амбулаторної реабілітації у малому місті	308
Мельник О.А. Розуміння психології людини у XIX – початку XX століття представниками української університетської психології: принцип етизму	316
Мельник О.В. Вплив копінг-стратегій на соціальну адаптацію учасників АТО	323
Мельниченко Л.М. Арт - терапевтичні технології соціально-психологічної реабілітації у роботі з учасниками АТО.	331
Мельничук О.Б. Актуальні проблеми формування професійного інтелекту майбутніх фахівців соціальної сфери в контексті професійної підготовки до соціально-психологічної реабілітації учасників бойових дій	338
Музика О.Л. Факторно – семантичне моделювання здібнісних ресурсів особистості для долавання ціннісних криз	346
Митник О.Я. Підвищення ефективності процесу навчання у ВНЗ: реалії та перспективи.	355
Назар М.М., Мещеряков Д.С. Розвиток суб'єктної активності при дистанційній	363

груповій роботі з постраждалими в зоні АТО	
Недвіга О.В. Психологічне забезпечення військово-професійної діяльності: ретроспектива та перспектива розвитку	373
Некіз Т.А. Особливості розвитку особистісних ресурсів військовослужбовців	383
Омельченко Ю.О. Мотивація як чинник збереження психологічного здоров'я бійців	389
Османо́ва А.М. Психологічні детермінанти розвитку ідентичності особистості у працях зарубіжних та вітчизняних вчених	395
Павлюк М.М. Самостійність у контексті розвитку адаптивного потенціалу військовослужбовців, що повернулися із зони АТО	405
Пенькова О.І., Вінтоняк В.Ф. Психологічні детермінанти самореалізації особистості	415
Поклад І.М. Соціально-психологічна допомога особистості засобами мистецтва	422
П'янівська Л.В. Взаємозв'язок синдрому «емоційного вигорання» з ціннісно-смысловою сферою військовослужбовців...	431
Рибик Л.А. Методика «Лабіринт. Шлях до себе» як інструмент групової корекції при психологічній травмі	437
Рябовол Т.А. Особливості психологічного супроводу учасників АТО...	450
Савіна М.І. Психологічна допомога учасникам АТО методами арт-терапії	458
Савченко Г.В. Професійна деформація судді, як наслідок дезадаптації до соціономічних умов діяльності.....	466
Святенко Ю.О. Особливості використання проективної методики «Дитинство» (Childhood) у роботі з дітьми	473
Сердюк Л.З., Купрєєва О.І. Психологічні засади підвищення життєстійкості особистості	481
Сидоренко О.Б. Саморегуляція як механізм психологічної реабілітації військовослужбовців	491
Синіцька Т.В. Особливості психокорекційної допомоги особам із посттравматичними стресовими порушеннями, які вживають психоактивні речовини	502
Старков Д.Ю. Інтегративна мотиваційна сімейна психотерапія хімічних залежностей	510
Терещенко Л.А. Психологічні особливості саморозвитку студентів-практичних психологів як чинника подолання невротичних розладів	518
Терещук А.Д. Психоемоційний стан і поведінка військовослужбовців, що повернулися із зони АТО	526
Ткач Б.М. Нейропсихологічний підхід до соціоцентричного та персонцентричного розуміння феномену девіантної поведінки...	534
Ткачук Т.Л. Особливості підготовки психологів до реабілітації військовослужбовців, що повернулися із зони АТО	547
Філоненко Л.А. Особливості психологічної роботи з підлітками, батьки яких брали участь бойових діях	553

Хміляр О.Ф., Красницька О.В. Психологічна допомога пораненим військовослужбовцям, які переживають фантомні болі	560
Хомич Г.О. Актуальні аспекти підготовки фахівців до надання психологічної допомоги учасникам бойових дій.....	571
Чайка Г.В. Напрямки корекції я - концепції комп'ютерних граєв...	579
Черемшинська Н.М. Особливості корекції віктимної поведінки жінок методом кататимно - імагінативної психотерапії	584
Цвєткова О.Є. Практичне мислення офіцера та ірраціональні установки	595
Шамич О.М. Загальна модель самореалізації особистості	605
Шусть В.В. Соціально-психологічні механізми формування політичних цінностей молоді засобами сучасних мережевих комунікацій.....	613
Яблонська Т.М., Дембицька Н.М., Вус В.І. Проблеми соціально- психологічної адаптації учасників бойових дій до мирного життя	620
CONTENTS	631